

MARCIN A. KLEMENSKI
Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie

SPRAWOZDANIE Z IV SIEDLECKICH
SPOTKAŃ ARCHIWOZNAWCZYCH
PT. *ZBIORY, SPUŚCIZNY, KOLEKCJE W ARCHIWACH
I POZA ARCHIWAMI*, SIEDLCE, 25–26 MAJA 2023 R.

W dniach 25–26 maja 2023 r. na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach odbyły się IV Siedleckie Spotkania Archiwoznawcze, zatytułowane: *Zbiory, spuścizny, kolekcje w archiwach i poza archiwami*. Spotkanie to, organizowane przez dr. hab. Dariusza Magiera, prof. UPH, odbyło się pod patronatem Archiwum Państwowego w Siedlcach, Stowarzyszenia Archiwistów Polskich oddział w Siedlcach oraz Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Brało w nim udział 50 naukowców i archiwistów reprezentujących różne ośrodki naukowe i archiwalne. Bibliotekę Naukową PAU i PAN w Krakowie reprezentował dr Marcin A. Klemenski.

Konferencję otworzył organizator prof. D. Magier, który wygłosił wykład inauguracyjny, poświęcony problemom terminologicznym związanym z klasyfikacją zespołów i zbiorów. Po nim kilka słów o materiałach proveniencji prywatnej wygłosiła dr Anna Laszuk z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, zaś Zbigniew Król z Archiwum Akt Nowych w Warszawie poświęcił swe wystąpienie problematyce miejsc przechowywania spuścizn i archiwów prywatnych. Po zakończeniu sesji plenarnej rozpoczęły się dyskusje w ramach sekcji. Ze względu na dużą liczbę uczestników postanowiono, iż w tym samym czasie będą odbywać się po dwie sekcje.

Sekcję poświęconą spuściznom archiwalnym (sekcję 2), moderowaną przez dr. Grzegorza Welika, dyrektora Archiwum Państwowego w Siedlcach, rozpoczął dr Bartosz Janczak z łódzkiego oddziału IPN, który wygłosił referat dotyczący spuścizny generała brygady Zygmunta Piaseckiego (1893–1954). Następnie Ewa Dubaj zaprezentowała spuściznę rodziny Przewłockich w zbiorach Archiwum Państwowego w Częstochowie – jest to ciekawy przykład rozwijającej się kolekcji archiwalnej, uzupełnianej o kolejne materiały dotyczące wielu członków tej rodziny. Z kolei dr M.A. Klemenski omówił spuściznę Jerzego Starnawskiego (1922–2012), opracowaną w 2021 r. przez referenta i udostępnioną badaczom w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Zbiór ten, liczący prawie 50 sygnatur,

zawiera bogatą korespondencję J. Starnawskiego, materiały biograficzne, fotografie oraz liczne materiały naukowe. Ostatni referat w panelu wygłosiły Renata Rokicka i Katarzyna Jarzyńska z Uniwersytetu Warszawskiego. Omówiły one spuściznę Barbary Skargi znajdującą się w zbiorach Połączonych Bibliotek Wydziału Filozofii i Socjologii UW, Instytutu Filozofii i Socjologii PAN i Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. W trakcie dyskusji głos zabrała m.in. dr hab. Maria Starnawska, prof. UPH, która na wstępie podziękowała dr. M. Klemenskiemu za opracowanie i przedstawienie spuścizny jej ojca. Opowiedziała, w jaki sposób ojcowskie materiały znalazły się w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie, i – co ważne – przekazała również kilka dodatkowych listów kierowanych do prof. J. Starnawskiego, które odnalazła w rodzinnych materiałach. Są one istotnym uzupełnieniem spuścizny przechowywanej w Bibliotece. Ponadto pomogła zidentyfikować nadawców tych listów. W tym miejscu należą się prof. Marii Starnawskiej słowa podziękowania za troskę o przechowanie dorobku twórczego ojca oraz udzielenie wydatnej pomocy w jego opracowaniu.

Po krótkiej przerwie kawowej wznowiono obrady sekcji 2. Tym razem moderowała je dr hab. Dorota Wereda. Jako pierwszy z referatem wystąpił dr Tomasz Matuszak z Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, który omówił problem spuścizn archiwalnych w roli budowania świadomości historycznej. Po nim Paweł Stefanowski z Narodowego Archiwum Cyfrowego zaprezentował materiały fotoreportera Tadeusza Zagoździńskiego znajdujące się w zbiorach NAC, a dr Paweł Gluła z Małopolskiego Towarzystwa Naukowego pokazał kolekcję tarnowianów ze zbiorów Witolda Gryla (1919–2007) przechowywaną w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie. Ostatnia w tej części wystąpiła Anna M. Kobylińska z UW, która omówiła spuściznę poety Gustawa Zielińskiego w Bibliotece im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Po dyskusji oraz przerwie obiadowej obrady moderował dr Marcin Pytel. Dr hab. Jerzy Bednarek z łódzkiego oddziału IPN przedstawił archiwum osobiste Anny Poray-Wybranowskiej (1919–2013) przechowywane w łódzkim IPN. Justyna Pera z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza zaprezentowała archiwum rodzinne Ryszarda Pakulskiego, uzyskane w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci. Agnieszka Kostankiewicz z Archiwum Państwowego w Lublinie omówiła przechowywane w tej instytucji rodzinne archiwum Jana Danielskiego (1892–1958), zaś Łukasz Karolewski z NAC przedstawił archiwum fotograficzne archiwisty-fotoamatora. Ostatni referat w tym dniu wygłosił Mateusz Jeleń z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, a dotyczył on spuścizny profesora Romana Tokarczyka w zbiorach Archiwum UMCS.

Referaty wygłoszone następnego dnia, 26 maja, w większości dotyczyły już problemów źródłoznawczych związanych z przechowywanymi spuściznami.

IV Siedleckie Spotkania Archiwoznawcze zgromadziły spore grono specjalistów zajmujących się spuściznami. W kuluarach omawiano problemy związane z ich opracowywaniem, wymieniano się informacjami przydatnymi dla użytkowników tych materiałów. Było to niezwykle pożyteczne i potrzebne wydarzenie.